

PREGLEDNICA PODANIH PRIPOMB ZA

Zakon o umeščanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije

Predlagatelj in kontaktna oseba:	Naslov in telefon:	Datum:
Društvo krajinskih arhitektov v sodelovanju z Matično sekcijo krajinskih arhitektov - MSKA pri Zbornici za arhitekturo in prostor Slovenije – ZAPS	Jamnikarjeva 101 1000 Ljubljana <i>(predsednica DKAS: Jana Kozamernik)</i>	19. 10. 2022

Št. člena in odstavka	Predlog spremembe predlagane določbe	Utemeljitev
1. člen	Splošna pripomba na dejstvo, da se z ZUOVE sprejema še en, poseben zakon na področju prostorskega načrtovanja in dovoljevanja (poleg ZureP-3 in GZ).	Uvajanje POSEBNOSTI glede na sicer veljavne postopke, vsaj načeloma, vnaša veliko zmedo med deležniki v postopkih urejanja prostora. Namesto posebnih zakonov bi morali izboljšati veljavne zakone, predvsem pa zagotoviti njihovo dejansko izvajanje. Stroka, ki deluje na področju prostorskega načrtovanja, na to že dolgo opozarja.
3. člen, prvi odstavek (in povezani preostali členi)	Predlagamo, da se prvi odstavek 3. člena dopolni tudi z navedbo geotermalne energije in to tako, da se glasi: »Vlada v skladu z zakonom, ki ureja prostor, sprejme akcijska programa za izvajanje Strategije prostorskega razvoja, v katerih opredeli prednostna območja za postavitve naprav, ki proizvajajo električno energijo z izrabo sončne energije in prednostna območja za postavitve naprav, ki proizvajajo električno energijo z izrabo vetrne energije in prednostna območja za postavitve naprav ki proizvajajo električno oz. toplotno energijo z izrabo geotermalne energije (potencialna prednostna območja OVE). Vlada lahko sprejme tudi več akcijskih programov, ločeno za posamezna geografsko omejena območja.«	Predlagamo, da ZUOVE kot zelo realen in potencialni vir za proizvodnjo elektrike obravnava tudi izrabo globoke visokotemperaturne geotermalne energije.

3. člen, drugi odstavek	<p>Predlagamo, da se drugi odstavek dopolni, tako da se glasi:</p> <p>(2) Na posameznih geografsko omejenih območjih, ki so opredeljena v osnutku akcijskega programa za izvajanje Strategije prostorskega razvoja, se naprave iz prvega odstavka tega člena, za katere vlada sprejme sklep, da so v državnem interesu, prednostno načrtujejo s sprejetjem uredbe o najustreznejši varianti in celovitim dovoljenjem v skladu z zakonom, ki ureja prostor, glede na vrsto in zahtevnost objektov tudi s sprejetjem občinskega prostorskega akta. Uredbo o najustreznejši varianti iz prejšnjega stavka ali uredbo o državnem prostorskem načrtu, lahko vlada sprejme sočasno s sprejemom akcijskega programa iz prvega odstavka tega člena, pri čemer območje iz navedenih uredb velja kot območje prednostnega umeščanja OVE (prednostno območje OVE).</p>	<p>Predlog ZUOVE predvideva zgolj sprejem DPN , torej državnih prostorskih aktov za umeščanje objektov za rabo OVE, kar je v mnogo primerih smiselno (npr. za vetrno energijo). Vendar bi moral zakon tudi dopustiti možnost, da se nekateri objekti (ki ne sodijo med ureditve državnega pomena) umeščajo z občinskimi akti.</p> <p>Nujno je treba črtati predlog določila drugega odstavka 3. člena, da »se do uveljavitve uredbe o najustreznejši varianti in celovitim dovoljenjem v skladu z zakonom, ki ureja prostor, kot prednostno območje šteje območje, kot je obravnavano v osnutku prostorskega izvedbenega akta, ki je bil javno objavljen v skladu z zakonom, ki ureja prostor«. Določilo pomeni uveljavitev odločitve pred javno obravnavo in opredelitvijo pripravljavca do pripomb javnosti, zato je s tem kršena regulacija dostopa do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah, ki smo jo sprejeli z Aarhusko konvencijo.</p>
3. člen, prehodna določba k drugemu odstavku	<p>Predlagamo podaljšanje roka s 60 dni na leto dni:</p> <p><u>prehodna določba</u>: Pobude, da se na posameznih geografskih območjih iz osnutka akcijskega programa sprejeme uredbe o najustreznejši varianti ali uredbe o državnem prostorskem načrtu iz drugega odstavka 3. člena tega zakona, ministrstvo, pristojno za energijo, poda v letu dni od objave osnutka akcijskega programa iz prvega odstavka tega člena.</p>	<p>Zakonsko določen rok 60 dni od objave osnutka akcijskega programa za podajo pobude za sprejem uredbe o najustreznejši varianti ali uredbe o DPN na posameznih geografskih območjih iz osnutka akcijskega programa, je povsem prekratek in nerealen – razen, če gre za znane investicijske pobude, za katere so že pripravljene vse potrebne strokovne podlage za raven pobude.</p>
3. člen, peti odstavek	<p>Predlagamo, da se peti odstavek dopolni, tako da se glasi:</p> <p>(5) Ne glede na določbe prvega do četrtega odstavka tega člena, se kot prioriteta prednostna območja umeščanja naprav ki proizvajajo električno energijo z izrabo sončne</p>	<p>Razumemo namero zakonodajalca, da se objekti za rabo OVE umeščajo na nekakovostna in neustrezno izrabljena območja, med katera pa se »sanirana območja nekdanjega izkoriščanja mineralnih surovin«</p>

	energije (prednostna območja za OVE iz sonca), štejejo <u>opuščena in nesaniirana ter izjemoma tudi že</u> sanirana območja nekdanjega izkoriščanja mineralnih surovin in objekti v območju obstoječe pozidave, zlasti območja urbane poselitve in objektov za kmetijsko proizvodnjo, katerih tlorisna površina presega 1000m ² , <u>pri čemer se umeščanje izvede tudi na podlagi ugotovitev o sprejemljivosti z vidika vplivov na krajino.</u>	le redko uvrščajo, saj so to v mnogo primerih kakovostna renaturirana območja, ponekod pa imajo novo, ustrezno rabo prostora (npr. kamnolomi ali pa ugrezninska območja Šaleške doline). Zato naj se kot najprimernejša navedejo <u>opuščena in nesaniirana</u> območja nekdanjega izkoriščanja mineralnih surovin. V vsakem primeru pa naj se zahteva, da se umeščanje izvede tudi na podlagi strokovnih ugotovitev o sprejemljivosti z vidika vplivov na krajino, <u>saj degradiranost območja ne sme biti sama po sebi vstopnica za še dodatno (potencialno) degradacijo.</u>
3. člen, šesti odstavek	Problematično je določilo, da Vlada ... »določi obveznost postavitve in obratovanja naprav, ki proizvajajo električno energijo z izrabo sončne energije, v primeru gradnje novega objekta ali rekonstrukcije strehe obstoječega objekta.«	Povpraševanje po strešnih SE že zdaj močno presega kapacitete mreže in je ponekod nemogoče izvesti priključevanje v omrežje, zato je pomembno, kaj in kje se gradi in spodbuja. Treba je zagotoviti sočasno povečanje kapacitet omrežja in preprečiti gradnjo nefunkcionalnih kapacitet.
3. člen, obrazložitev:	Zelo problematična je obrazložitev: »Zakon določa, da se akcijska programa sprejmeta v 12 mesecih od njegove uveljavitve ter zahteva, da se še pred sprejemom akcijskih programov začne tudi s pripravo prostorskih izvedbenih aktov - praviloma uredbe o najustreznejši varianti (iz prehodne določbe izhaja, da je treba pobude podati že v 60 dneh od objave osnutka akcijskega programa), <u>pri čemer omogoča, da se tovrstni državi prostorski izvedbeni akti sprejmejo sočasno z akcijskim programom</u> «.	Takšno hitenje se lahko izkaže kot škodljivo, še sploh ker gre za objekte, ki bodo lahko imeli velike vplive na prostor. Ob tem pa postavlja pod vprašaj smiselnost akcijskih programov in pozitivno diskriminira posege, ki so v postopku.
4. člen	Predlagamo, da se napovedni odstavek dopolni, tako da se glasi: Vlada lahko za postavitve naprav, ki proizvajajo električno energijo z izrabo sončne energije ali za postavitve naprav, ki proizvajajo električno energijo z izrabo vetrne <u>ali geotermalne</u> energije, na posameznih prednostnih območjih	Ni jasno, ali je mišljeno, da se postavijo večje omejitve, kot so že določene v okoljskih zakonih ? Saj verjetno ni mišljeno, da bi omejitve zmanjšala in s tem posegla v okoljsko zakonodajo? Dodajo naj se še objekti za rabo geotermalne energije

	umeščanja OVE ali splošno za prednostna območja OVE na podlagi ustreznih strokovnih podlag predpiše <u>ostrejšje omejitve, ko so že določene v predpisih s področja varstva okolja in sicer:</u>	
5. člen (splošno)	Problematična so določila iz katerih izhaja, da MOP samo izvršuje odločitve Ministrstva za infrastrukturo, čeprav gre za posege v prostor in je MOP skrbnik prostora.	MOP kot skrbnik prostora in kot pripravljavec prostorskih aktov države mora imeti pristojnost soodločanja o ustreznosti rešitev – vsebinsko in postopkovno. Ni sprejemljivo (in šlo bi za kolizijo interesov), da bi karkoli od tega lahko avtonomno prevzemalo ministrstvo za infrastrukturo, saj tu nastopa v vlogi pobudnika, tako kot nastopa npr. Direktorat za kopenski promet v postopkih umeščanja prometnic v prostor. Kljub temu, da gre za rabo OVE, ni sprejemljivo, da zakon obravnava MOP zgolj kot izvrševalca pobud in želja Ministrstva, pristojnega za energijo, ki bo skladno s tem zakonom praktično edino sprejemalo ključne odločitve oz. razsoja o njih. MOP je namreč po svoji definiciji odgovoren za skladen prostorski razvoj, za varstvo javnega interesa na področju urejanja prostora. Pri tem je treba zagotoviti, da je treba omogočiti zgolj ali vsaj predvsem javni in ne kapitalski interes, v nasprotnem se bo dogajalo podobno kot v preteklosti z malimi HE in to še poudarjeno, ker pogoj za umeščanje posameznih objektov ne bo nujno obstoječ naravni vir.
5. člen (prvi odstavek)	Predlagamo, da se prvi odstavek dopolni, tako da se glasi: (1) Ministrstvo, pristojno za prostor, na območjih prednostnega umeščanja OVE z javno objavo <u>Pobude</u> v prostorskem informacijskem sistemu, v svetovnem spletu in v enem izmed dnevnih časopisov, ki pokriva celotno območje države, obvesti javnost o začetku priprave prostorskega izvedbenega akta, s katerim se načrtuje umestitev naprav, ki proizvajajo električno energijo z izrabo sončne ali vetrne <u>ali</u>	Že v prvem odstavku naj se navede, da MOP obvesti javnost o začetku priprave PA - na podlagi Pobude (kot to določa ZUrep-2 in ZUrep-3 ipd.). Dodajo naj se še objekti za rabo geotermalne energije.

	geotermalne energije z nazivno električno močjo najmanj 10 MW, vključno s tehnično opremo, potrebno za njihovo delovanje, napravami za shranjevanje energije in priključki na omrežje.	
5. člen (četrti odstavek)	Predlagamo, da se četrti odstavek dopolni, tako da se glasi: (4) Pripravljaivec prostorskega izvedbenega akta najkasneje v treh mesecih po prejemu predlogov javnosti in opredelitve ministrstva, pristojnega za energijo, do predlogov investorjev iz prejšnjega odstavka pripravi poročilo o tem, v kolikšni meri in na kakšen način je upošteval predloge zainteresirane javnosti. Na podlagi ocene ministrstva, pristojnega za energijo, da sprememba bolje prispeva k izpolnjevanju ciljev doseganja deleža energije iz obnovljivih virov in ciljem prostorskega razvoja , dopolni ali spremeni in ponovno objavi pobudo za sprejem prostorskega izvedbenega akta, pri čemer se ne uporabljajo določbe prvega do tretjega odstavka tega člena.	K četrtemu odstavku: Trebno je zagotoviti, da izpolnjevanje ciljev doseganja deleža energije iz OVE ne bo doseženo na račun izpolnjevanja ciljev prostorskega razvoja (npr. na področju bivalnih kakovosti, prepoznavnosti krajine...).
5. člen (peti odstavek)	Predlagamo, da se peti odstavek dopolni, tako da se glasi: (5) Pozitiven odziv na predlagano spremembo pobude lahko ministrstvo, pristojno za energijo, pogojuje s pisno zavezo predlagatelja, da bo prispeval h kritju stroškov priprave strokovnih podlag in druge potrebne dokumentacije za sprejem prostorskega akta, ali da bo s strokovnimi stališči sodeloval pri usklajevanju strokovnih podlag za uveljavitev spremembe . Pri presoji predlogov ima načrtovanje naprav z večjo nazivno električno močjo prednost pred načrtovanjem naprav in objektov z manjšo močjo, razen če je manjša nazivna električna moč povezana z manjšo velikostjo naprave, ki je primernejša z vidika varstva okolja, ohranjanja narave ali varstva kulturne krajine.	K petemu odstavku: Sedanja dikcija zahteva, da predlagatelji sprememb (vsaj delno? koliko?) plačajo za izdelavo strokovne podlage, ki bo uveljavljala želeno spremembo. Če je to logično za investitorja in druge deležnike, ki bi od te spremembe imeli neposredno korist, je to je nevezdržno vsaj v primerih, ko spremembe predlaga širša javnost (torej NVO ali pa zgolj posameznik); v teh primerih bi bil lahko prispevek predlagatelja spremembe že pripravljenost za sodelovanje pri usklajevanju in iskanju optimalnih rešitev, npr. ob zaključevanju strokovnih podlag.
5. člen	Predlagamo, da se šesti odstavek dopolni, tako da se glasi:	K šestemu odstavku:

(šesti odstavek)	(6) Če vlada na predlog ministrstva, pristojnega za energijo, in ministrstva, pristojnega za okolje in prostor , sprejme sklep, da je umestitev določenih naprav, ki proizvajajo električno energijo z izrabo sončne ali vetrne energije, v prevladujočem javnem interesu, je elektrooperater dolžan zagotoviti, da omrežje omogoča ekonomsko racionalen priklop teh naprav.	Treba je preprečiti, da se npr. za priklop v omrežje zgolj zaradi višine investicije namesto priključnega kablovoda izvede priključni daljnovod; upoštevati je treba prostorski kontekst in vplive na bivalne kakovosti in na krajino.
5. člen (sedmi odstavek)	Komentar k sedmemu odstavku: (7).....Če občina prejme pobudo investitorja za sprejem ali spremembo občinskega prostorskega akta, s katerim se načrtujejo naprave iz prejšnjega stavka, je pobudo dolžna obravnavati in v roku 90 dni od prejema pobude sprejeti sklep o pripravi prostorskega izvedbenega akta ali na spletnih straneh občine javno objaviti pojasnilo o tem, zakaj pobude ni mogla upoštevati, pri čemer se glede takse za obravnavo te pobude smiselno uporabljajo določbe 120. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21).	Komentar k sedmemu odstavku: Na podlagi česa se bodo občine v kratkem času odločale o tem, na podlagi katerih meril/kriterijev? Ali poznajo tehnološke, okoljske, prostorske, vizualne,... implikacije oz. posledice sončnih in vetrnih elektrarn? Nujno je treba pripraviti operativna izobraževanja za strokovne službe občin, za prostorske načrtovalce, izdelovalce presoj/ocen vplivov na okolje, da bodo dobro razumeli problematiko in se zavedali vplivov, posledic in ter znali predlagati ustrezne omilitvene ukrepe, kolikor so ti (npr. SE in še zlasti VE) sploh možni. Treba je poskrbeti tudi ozaveščanje in izobraževanje javnosti o OVE.
6. člen (prvi odstavek)	Problematična so določila v prvem odstavku:: (1) <u>Ne glede na določbo zakona, ki ureja ohranjanje narave, določbe zakona, ki ureja prostor in zakona, ki ureja vode</u> , se v primeru načrtovanja, postavitve in obratovanja naprav oziroma objektov za proizvodnjo električne energije z izrabo sončne in vetrne energije, tehnične opreme, potrebne za njihovo delovanje, naprav za shranjevanje energije ter priključkov na omrežje, domneva, da so v interesu javnega zdravja in varnosti in da se izvajajo iz nujnih razlogov prevladujočega javnega interesa.	Ali je res oz. v katerih primerih je umeščanje OVE v interesu javnega zdravja? Iz česa oz. iz katerih strokovnih ugotovitev to izhaja, ali to velja pavšalno, za vse primere in vse lokacije? Če gre za zagotavljanje energije za kritično infrastrukturo, se s tem strinjamo.
	Problematična so določila v 3. in 4. odstavku, ki govorijo samo	Ni sprejemljivo, da bo interes za rabo OVE lahko

<p>6. člen (tretji in četrti odstavek)</p>	<p>o prevladi javne koristi nad koristjo ohranjanja narave, zato predlagamo dopolnitev:</p> <p>(3) Domneva se, da ima načrtovanje in postavitve naprav za proizvodnjo električne energije z izrabo sončne in vetrne energije, tehnične opreme, potrebne za njihovo delovanje ter naprav za shranjevanje energije, za katere vlada sprejme sklep, da so v državnem interesu, prednost pred drugimi javnimi interesi. Domneva iz prejšnjega stavka pa se v postopkih, v katerih je relevantno vprašanje ugodnega stanja zavarovane vrste, uporablja le, če in kolikor se sprejmejo ustrezni ohranitveni ukrepi za vrste, ki prispevajo k vzdrževanju in obnovitvi ugodnega stanja ohranjenosti populacij vrst, ter se v ta namen namenijo zadostna finančna sredstva in območja. <u>Prav tako se domneva iz prvega stavka v postopkih, v katerih je relevantno vprašanje ohranjanja najvrednejših prvin in območij nacionalne prepoznavnosti krajin in poselitve, uporablja le, če in kolikor se v strokovnih podlagah s področja vrednotenja vplivov na krajino in z ustreznimi omilitvenimi ukrepi dokaže, da najvrednejša krajinska območja, pomembna za prepoznavnost države, in zaradi objektov za rabo OVE ne bodo razvrstena ter se v ta namen namenijo zadostna finančna sredstva.</u></p> <p>(4) Če je sprejeta odločitev o prevladi javne koristi skladno s tem členom, se hkrati sprejme tudi odločitev o nujnih izravnalnih ukrepih:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ki so potrebni za ohranjanje vrst ali ki prispevajo k vzdrževanju ali obnovitvi ugodnega stanja ohranjenosti populacij vrst (v primeru prevlade druga javne koristi nad koristjo ohranjanja narave) - ki so potrebni za <u>ohranjanja najvrednejših prvin in območij nacionalne prepoznavnosti krajin in poselitve,</u> in - s katerimi se izravna škoda glede javnega interesa, ki je prevladan v tem postopku. 	<p>izkazan nad vsem, razen pogojno nad naravo. To namreč lahko pomeni, da se bo dopuščala tudi prevlada te javne koristi nad koristjo npr. bivalne kakovosti, kulturne dediščine, prepoznavnosti prostora, ohranjanja izjemnih krajin ipd.?</p> <p>Zagotoviti je treba, da se prevlada javnega interesa za OVE ne dopusti v primerih, ko bi ta interes prevladal nad ohranjanjem najvrednejših prvin in območij nacionalne prepoznavnosti krajin in poselitve.</p>
--	---	--

7. člen (prvi odstavek)	<p>Predlagamo, da se prvi odstavek dopolni, tako da se glasi:</p> <p>(1) Zaradi smotrne izrabe prostora ter za doseganje podnebni in energetske ciljev je v območju državnega prostorskega izvedbenega akta, ki je bil v času uveljavitve tega zakona že v veljavi ali je bila zanj že zaključena faza javne razgrnitve, pod pogoji, ki jih ureja zakon, ki ureja prostor in da izraba OVE ne poslabšuje doseganja ciljev prostorskega razvoja, dopustna postavitev naprav, ki proizvajajo električno energijo z izrabo sončne energije, vključno s tehnično opremo, potrebno za njihovo delovanje, napravami za shranjevanje energije in priključki na omrežje, tudi, če te v prostorskem aktu niso bile načrtovane, s prostorskim aktom pa se urejajo naslednje prostorske ureditve državnega pomena:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. prometna infrastruktura, 2. energetska infrastruktura, 3. vodna infrastruktura. 	<p>Treba je zagotoviti, da (naknadno, z ZUOVE dopuščeno) nameščanje naprave za OVE na PHO ob AC, na VV nasipe ob akumulacijskih bazenih, na območjih RTP in MRP, ipd.? ne bo povzročalo razvrednotenja okolja in prostora, da torej ne bo imelo vplivov na bivalno okolje, na prepoznavnost prostora, na naravo, na kulturno dediščino ipd.</p> <p>Mora biti namreč zagotovljena varovalka, da ne bo to dopuščeno kar kjerkoli vzdolž npr. AC ali obvoznic ali pod daljnovodi ali vzdolž akumulacijskih bazenov. Na površinah ob večjih prometnicah in ob vodnih površinah so (bile) namreč doslej posebej pozorno načrtovane krajinske in sonaravne ureditve, in treba je preprečiti, da bi naprave za rabo OVE preprečile ta prizadevanja in načrtovane oz. izvedene ukrepe. Da se preprečijo razvrednotenja prostora, je treba zelo pozorno načrtovati lokacije OVE (odseke, območja) ter obseg, dimenzije in oblike naprav.</p>
8. člen	<p>Splošen komentar:</p> <p>Ta člen je koristen, saj določa nekakšno varovalko za primere, ko naročnik izgubi interes in ne nadaljuje postopka, lahko MZI prevzame pobudo in nadaljuje postopek. Vendar je problematično, da postavlja MZI v vlogo gašenja požarov in reševanja zavoženih situacij, namesto da bi mu že vnaprej določilo proaktivno vlogo za javnimi zadolžitvami in koraki in s tem tudi pospešilo umeščanje objektov OVE v prostor.</p>	<p>Ta člen naslavlja enega večjih problemov. Zakaj ne bi bilo vsaj pri načrtovanju velikih VE ministrstvo za infrastrukturo bolj ambiciozno in kar samo pripravilo pobude za DPNje (ker iz NEPN že izhaja, koliko vetrnic cca rabimo) ter potem iskalo investitorje, kot je navedeno v tem členu. Mogoče bi bilo to tudi bolj učinkovito, ker bi se lahko lokacije za velike VE v državi načrtovale v enem samem postopku, v enem koraku pripravljalo strokovne podlage in študije, izvajal bi se lahko celovit program vključevanja javnosti (lokalne in celotne Slovenije) in tudi kontrola nad tem, kdo bo dejansko te VE potem gradil.</p>
9. člen (prvi odstavek)	<p>(1) Vsako od pristojnih ministrstev in organizacij določi zadostno število oseb, pristojnih za vsebine prostorskega načrtovanja obnovljivih virov energije, ki so v njegovi pristojnosti. Osebe iz prejšnjega stavka so v primerih</p>	<p>Poleg števila oseb so pomembna njihova znanja in kompetence ter pristojnosti, da se postopek priprave PA spelje do konca.</p>

	državnega prostorskega načrtovanja člani projektne skupine, kot jo določa zakon, ki ureja prostor <u>in morajo imeti ustrezna znanja, kompetence in pristojnosti.</u>	
9. člen (peti odstavek)	Predlagamo, da se peti odstavek dopolni, tako da se glasi: (5) V primeru, da so smernice ali mnenja pristojnih ministrstev in organizacij medsebojno nasprotujoče ali nejasne, lahko pripravljavec, pobudnik ali naročnik prostorskega akta poda zahtevo za izvedbo posvetovanja z le-timi. Ministrstvo, pristojno za <u>prostor, ob sodelovanju ministrstva, pristojnega za</u> energijo, na podlagi nejasnih in neusklajenih vsebin pripravi načrt posvetovanja, v katerem opredeli pristojna ministrstva in organizacije, katerih predstavniki so se dolžni udeležiti posamičnega posvetovanja. V imenu pristojnega ministrstva oziroma organizacije se je, če ta ne določi drugače, posvetovanja dolžna udeležiti oseba iz prvega odstavka tega člena.	MOP-u kot pripravljavcu in skrbniku za prostor je treba dati ustrezna pooblastila. Ker gre za prostorsko načrtovanje, mora MOP prevzemati glavno vlogo v postopkih, Ministrstvo za infrastrukturo pa mora pravočasno, dosledno in strokovno in odgovorno izpolnjevati svoje obveznosti kot pobudnik.
11. člen	Ni jasno določilo: (1) <u>Razen, če se dokaže nasprotno</u> , se šteje, da na okolje v drugi državi članici EU ali podpisnici Espoo konvencije ne vpliva pomembno izvedba prostorskega akta, s katerim se načrtuje postavitve naprav, ki proizvajajo električno energijo z izrabo sončne ali vetrne energije, pri čemer se nobena naprava za izrabo vetrne energije ne načrtuje v območju, ki sega 1 km od državne meje.	Treba je navesti, kdo in kdaj (v kateri fazi načrtovanja) naj to dokaže ter na kakšen način in na kakšnih/katerih strokovnih podlagah. To mora biti skladno z EU predpisi.
12. člen (prvi odstavek)	Predlagamo, da se prvi odstavek dopolni, tako da se glasi: (1) Ne glede na določbe zakona, ki ureja varstvo okolja, in zakona, ki ureja prostor, se za spremembo prostorskega izvedbenega akta, za katerega je že bila izvedena celovita presoja vplivov na okolje, le-ta ne izvede, če: 1. so za načrtovane posege za postavitve naprav, ki proizvajajo električno energijo z izrabo sončne ali vetrne energije določeni novi ali drugačni prostorski izvedbeni pogoji, ki sledijo zadnjemu stanju tehnike, 2. glede na prostorski akt, ki se spreminja, niso predvideni	Treba je preprečiti zlorabe. Predvideti je treba, kdo in na kateri podlagi bo presodil, če nova tehnologija ne bo slabša za prostor in okolje? In obenem preprečil zlorabo – nekdo nalašč načrtuje 100 m visoke vetrnice, potem pa po že izvedeni CPVO kot zadnjo tehniko uveljavlja 200 m visoke vetrnice. Ali bo to MOP - Sektor za SPVO? Je pa vprašljivo, če bo to določilo sploh relevantno, ker bo nova tehnika vodila tudi k spremembam

	<p>drugačni ali novi objekti, naprave in posegi v okolje ali če gre za manjše spremembe lokacije posamezne naprave znotraj območja, določenega v veljavnem prostorskem aktu.</p>	<p>velikosti in videza objektov in naprav, ki bodo torej drugačni.</p>
<p>12. člen (četrti odstavek)</p>	<p>Predlagamo, da se četrti odstavek dopolni, tako da se glasi: (4) Če se načrtovane prostorske ureditve tekom sprejemanja prostorskega izvedbenega akta spremenijo na način, da se obremenitve okolja po obsegu ali intenzivnosti zmanjšajo in se obenem ne povečajo vplivi na drugo sestavino oz. značilnost okolja, ministrstvo pozove naročnika prostorskega akta, da ustrezno prilagodi okoljsko poročilo. Ministrstvo najkasneje v 30 dneh od prejema dopolnitve iz prejšnjega stavka izda mnenje, v katerem se izjasni o okoljski sprejemljivosti prostorskega akta, pri čemer posamezno pristojno ministrstvo ali organizacijo k ponovnem mnenju pozove le, kadar samo glede na podatke postopka ne more oceniti, ali so zmanjšani vplivi na okolje sprejemljivi.</p>	<p>Treba je preprečiti, da bi zmanjšanje ene vrste vpliva (npr. zmanjšanje števila vetrnic in posledično povečanje višine preostalih) ne povzročilo vpliva na drugo sestavino ali značilnost okolja/prostora. Npr. vplivov na krajino, če bi se povečala višina vetrnic.</p>
<p>13. člen (prvi odstavek)</p>	<p>Predlagamo, da se prvi odstavek spremeni, tako da se glasi: (1) Ne glede na določbe zakona, ki ureja varstvo okolja, in Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17, 105/20 in 44/22 – ZVO-2) se ob upoštevanju kumulativnih vplivov in prepovedi drobljenja projektov: 1. predhodni postopek po zakonu, ki ureja varstvo okolja, ne izvaja za samostoječe naprave, ki proizvajajo električno energijo z izrabo sončne energije in katerih nazivna električna moč ne presega 1 0,5 MW ali se umeščajo na površini, ki ni večja od 1 ha 0,2 ha; 2. predhodni postopek po zakonu, ki ureja varstvo okolja, se izvaja za naprave, ki proizvajajo električno energijo z izrabo vetrne energije, in katerih nazivna električna moč presega 15 MW 1 MW, če je poseg predviden na območju, varovanem po predpisih o ohranjanju narave ali je poseg 1 km ali manj oddaljen od stavb z varovanimi prostori, kot so določene s predpisi s področja hrupa v okolju ali je je poseg 1 km ali</p>	<p>Kapacitete, navedene v predlogu zakona, so ogromne in s tem ZUOVE dopušča ogromne posege, za katere potencialno dopušča, da se umestijo v prostor brez okoljske presoje. Kar ni zakonsko določeno, da se obvezno za vse posege izdelajo strokovne podlage, v katerih se določijo oz. strokovno preverijo ustreznost lokacij z vidika vplivov na krajino, je presojo vplivi na krajino nujno treba izvesti, četudi ne bodo potrebne že sicer predpisane uradne okoljske presoje (CPVO, PVO, OVS). Gre za posege/ureditve, ki so lahko izrazito problematične z vidika vplivov na krajino, na prepoznavnost prostora in na kakovost bivanja. Zato je treba pri umeščanju vseh objektov/naprav OVE zagotoviti ustrezne strokovne podlage (preveritve in utemeljitve) ter pustiti možnost, da se predlagajo tudi druge, alternativne lokacije ali drugačene tehnične rešitve.</p>

	<p><u>manj oddaljen od izjemne krajine ali območja nacionalne prepoznavnosti ali dediščinske kulturne krajine ali zavarovanega območja narave;</u></p> <p>3. postopek presoje vplivov na okolje po zakonu, ki ureja varstvo okolja, se izvaja za samostoječe naprave, ki proizvajajo električno energijo z izrabo sončne energije katerih nazivna električna moč presega 4 MW 2 MW ter za naprave, ki proizvajajo električno energijo z izrabo vetrne energije z nazivno električno močjo vsaj 30 MW 10 MW.</p>	<p>V pojasnilo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - VE z nazivno močjo 1 MW so skupaj z rotorjem visoke okoli 120 m. - Glede na obstoječe SE v Sloveniji npr. kapaciteta SE z obsegom 9 ha znaša 3,8 MW, in 6 ha za 2,3 MW. To pomeni, da se bodo SE z nazivno močjo 4 MW načrtovale na površinah po cca 10 ha in ocenjujemo, da je tolikšna površina prevelika, da bi služila kot prag za obveznost presoje vplivov SE na okolje. Zato predlagamo zmanjšanje praga. - 15 MW lahko pomeni 5 vetrnic višine 200 m, meja za pripravo DPN pa je že danes 10 MW. <p>Poleg tega je zaradi zelo poudarjenih vplivov SE in VE na krajino (na podobo krajine oz. na njene vidne značilnosti) nujno, da se presoja vplivov na krajino (v okviru CPVO in PVO) zahteva tudi v primeru, da gre za bližino najvrednejših slovenskih krajin in ter naravnih parkov.</p>
<p>13. člen (drugi odstavek)</p>	<p>Predlagamo, da se drugi odstavek dopolni, tako da se glasi:</p> <p>(2) Pri pripravi poročila o vplivih na okolje v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja, se, kolikor so (še) relevantni, ob upoštevanju napredka tehnike in najboljših razpoložljivih znanj in spremenjenega stanja okolja, uporabljajo tudi podatki iz okoljskega poročila, relevantnih strokovnih podlag in drugih spremljajočih gradiv prostorskega izvedbenega akta ter podatki iz zbirke prostorskih aktov, ki se vodi v skladu z zakonom, ki ureja prostor. Ti dokumenti, kolikor še ne obstajajo v digitalni obliki in še niso dostopni preko spletnega portala, morajo biti investitorju na voljo najkasneje v roku 8 delovnih dni od zahteve, v skladu zakonom, ki ureja dostop do informacij javnega značaja. <u>V ta namen ministrstvo, pristojno za prostor, zagotovi sprotno ažurirane podatke in usmeritve, predvsem o območjih nacionalne prepoznavnosti prostora, o območjih prepoznavnosti krajine in poselitve ter o</u></p>	<p>MOP mora zagotoviti, da bodo javno dostopni vsi relevantni podatki (v shp) o izjemnih krajinah in območjih prepoznavnosti krajine (območja, določena v veljavni SPRS in tudi območja, predlagana v CRP Nadgradnja meril za določanje območij nacionalne prepoznavnosti krajine). Zagotovijo se tudi podatki o novo določenih območjih nacionalne prepoznavnosti krajine in poselitve (strokovne podlage so trenutno v pripravi).</p> <p>Posebej je pomembno, da vse navedene podatke spremljajo tudi usmeritve, iz katerih bodo investitorji, pobudnik in načrtovalci ter drugi deležniki lahko razbrali, kakšne so omejitve, usmeritve ipd.</p>

	<u>izjemnih krajinah, vse v aktivni obliki.</u>	
13. člen (obrazložitev)	Komentar k obrazložitvi 13. člena: »Presoja vplivov na okolje je v <u>Nemčiji</u> vedno obvezna tudi za gradnjo in obratovanje vetrne elektrarne z napravami s skupno višino več kot 50 metrov v primeru 20 ali več vetrnih turbin. V primeru postavitve 6 do manj kot 20 vetrnih turbin je obvezna splošna predhodna presoja, medtem ko je v primer 3 do manj kot 6 vetrnih turbin presoja vplivov na okolje predhodna presoja glede na lokacijo (»standortbezogene Vorprüfung des Einzelfalls«).	Komentar: V Nemčiji tudi v regionalnih planih določajo prioriteta območja za izrabo VE in izključitvena območja, kjer niso dopustne. Bavarci lahko v OPN določijo posebno kategorijo za VE, in predpisan odmik 10x višine vetrnice od varovanih stavb, razen če se s postavitvijo strinja lokalna skupnost. Pripravljene imajo javno dostopne strokovne podlage.
14. člen	Predlagamo, da se člen dopolni, tako da se glasi: Za spodbujanje kakovosti okoljskih poročil in poročil o vplivih na okolje in strokovnih podlag <u>ter prostorskih aktov</u> , pripravljenih v zvezi z umeščanjem objektov in naprav za proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov energije, ministrstvo, pristojno za okolje <u>in prostor</u> , v sodelovanju s pristojnimi organi in organizacijami, poleg nalog, ki mu jih nalaga zakon, ki ureja varstvo okolja, vsako leto v mesecu aprilu analizira vsa relevantna poročila, <u>strokovne podlage in prostorske akte</u> , ki jih je prejelo v preteklem koledarskem letu ter na spletni strani ministrstva najkasneje do 1. 10. vsako leto objavi priporočila in smernice ter primere dobrih praks, ki so namenjene večji kakovosti teh poročil in strokovnih podlag <u>in prostorskih aktov</u> ter usklajenem in predvidljivem delovanju pristojnih ministrstev in organizacije v postopkih umeščanja v prostor.	Poleg analize kakovosti in promoviranja dobrih praks je okoljskih poročil, je treba obravnavati tudi strokovne podlage in prostorske akte, ki obravnavajo problematiko umeščanja VE. Z namenom zagotavljanja večje kakovosti strokovnih gradiv in aktov bi morala MOP (okolje in prostor) in ministrstvo za infrastrukturo zagotoviti izobraževanje za prostorske načrtovalce, NUP-e in občinske strokovne službe. Ker gre za zelo specifično problematiko, ki jo je treba dobro razumeti in poznati, če naj bodo vsi ti deležniki učinkoviti in strokovne odločitve pravočasne, pravilne oz. utemeljene.
16. člen (prvi odstavek)	Predlagamo, da se prvi odstavek dopolni, tako da se glasi: (1) Z namenom razvoja in uporabe novih in naprednih tehnologij, proizvodov, pristopov ali drugačnih načinov uporabe obstoječih na področju proizvodnje električne energije z izrabo sončne in vetrne energije, vključno z napravami za shranjevanje energije (v nadaljevanju tega člena: proizvodnja električne energije iz OVE) lahko ministrstvo, pristojno za	Iz besedila zakona ni jasno, na podlagi česa bodo lahko pridobljena mnenja, soglasja ali dovoljenja za odobritev odstopa in od česa bodo lahko odstopali investitorji naprav za rabo OVE. Treba je preprečiti odobritev odstopanja v smeri, ki bi povzročila nesprejemljive vplive na okolje.

	<p>energijo, po predhodni pridobitvi soglasja ministrstev in organizacij, pristojnih za podajo mnenj, soglasij ali dovoljenj na področju proizvodnje električne energije iz OVE na podlagi strokovnih utemeljitev, izdelanih v ta namen ter izvedene presoje vplivov na okolje, začasno odobri odstop od predpisov, ki urejajo umeščanje v prostor, varstvo okolja, ohranjanje narave, upravljanje z vodami, varstvo kulturne dediščine ter gradnjo in obratovanje naprav za proizvodnjo električne energije iz OVE, ki onemogočajo razvoj in uporabo takih tehnologij, proizvodov ali pristopov (v nadaljnjem besedilu: »odstop od veljavnih predpisov«, tudi »regulatorni peskovnik«).</p>	<p>Kako naj pristojni NUP podajo mnenja, če gre za tehnologijo, ki je načeloma še ne poznamo? Kot pogoj za odobritev takšnega odstopanja bi nujno morala biti izdelana PVO, v kateri se ugotovi, kakšni bodo dejanski vplivi takega posega in se šele nato odločiti, če se lahko odobri odstopanje od predpisov.</p>
16. člen, splošno	<p>Splošni komentar: Celoten člen v celoti vse pristojnosti v zvezi z začasno odobritvijo odstopa od predpisov dodeljuje Ministrstvu, pristojnemu za energijo, kar je nenavadno, namesto ministrstva za energijo bi moral ZUOVE to pristojnost dodeliti ministrstvu, pristojnemu za okolje in prostor ali pa vsaj obema.</p>	<p>Ministrstvo za infrastrukturo bo nastopalo v vlogi pobudnika za te posege, ureditve, objekte in na ta način lahko gre za kolizijo interesov. Nenavadno je, da naj bi o javnem interesu odločal sam pobudnik, ki bo seveda vedno zagovarjal svojo pobudo. O javnem interesu bi moral odločati MOP kot skrbnik prostora.</p>
17. člen	<p>Splošni komentar: V ta člen je treba dodati zahtevo, da se tudi pred umeščanjem naprav za rabo OVE, ki bi se uveljavilo kot spremljajoča raba prostora, obvezno preverijo (tudi) vplivi na krajino in (tudi) na tej podlagi odloči o sprejemljivosti takšnega umeščanja oz. posega.</p>	<p>Vplive na krajino je treba preveriti tudi v primeru, da gre zgolj za spremljajočo rabo prostora.</p>
18. člen (peti odstavek)	<p>(5) Gradnja naprav je dopustna v sklopu izvajanja vzdrževalnih del v javno korist na cesti ter rekonstrukciji in novogradnji ceste, pod pogojem, da so pridobljene stvarne pravice na nepremičninah tudi za gradnjo teh naprav. V primerih skupne gradnje v okviru vzdrževalnih del v javno korist in rekonstrukcije ceste nazivna moč naprave ne sme presegati 10 MW 1 MW.</p>	<p>10 MW je zelo veliko! Pomeni, da je mogoče ob cesti načeloma narediti 11 tekočih km sončne elektrarne, kakršna je ob nasipu pri HE Vrhovo. To lahko zelo vpliva na podobo krajine in na dožemanje prostora, zato je treba takšno ureditev strokovno pretehtati in je ne dopuščati v okviru VDJK. Poleg tega je 10 MW že danes meja za pripravo DPN za VE, ZUOVE pa dopušča umeščanje do 10 MW kar v</p>

		okviru VDJK, torej brez strokovne podlage, oz. brez strokovne preveritve z vidika urejanja in varstva krajine?
18. – člen (splošno)	<p>Predlagamo, <u>da se v navedene člene doda zahteva, da se pred umeščanjem naprav za rabo OVE na ta območja posebej preverijo (tudi) vplivi na krajino in (tudi) na tej podlagi odloči o sprejemljivosti takšnega posega v vsakem konkretnem primeru posebej. Izločiti je treba izjemne krajine, območja nacionalne prepoznavnosti, dediščinske kulturne krajine. Predvsem pa vsako lokacijo in ureditev strokovno presoditi in utemeljiti ali pa ugotoviti, da lokacija SE ali VE ni sprejemljiva.</u></p> <p>Bilo bi bolj korektno, da se o dopustnosti odloča na podlagi dejanskega stanja vodnega telesa in prostorskih razmerij, ne pa na podlagi razloga za njegov nastanek – lahko je umetno jezero z leti postalo pomemben habitat/rekreacijsko območje itd.</p> <p>Obrazložitev v 19. členu govori o boljšem izkoristku neizkoriščenih potencialih, pri čemer ni navedeno, da bi bila opravljena analiza neizkoriščenih potencialov in ali so bile pretehtane alternative.</p>	<p>Predlagano zahtevo utemeljujemo z naslednjim:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Četudi so naprave za rabo OVE v obcestnem prostoru avtocest ipd. lahko načeloma sprejemljive, je to treba presoditi v konkretnih primerih oz. na konkretnih odsekih cest. - Tudi v gozdovih in na pridobivalnih prostorih so predvsem VE lahko s prostorskega in okoljskega vidika (predvsem krajina) lahko zelo sporne. - Posebej opozarjamo na problematičnost dopuščanja umeščanja SE in VE na kmetijska zemljišča (zlasti 26. člen!) in vodna zemljišča ter obrežja. - Pri urejanju vodnih teles smo doslej morali prostorski načrtovalci, izdelovalci presoj – ocen vplivov na okolje in projektanti veliko pozornost namenjati sprejemljivosti z vidika varstva narave, predvsem ekosistemskih (obala je izjemno pomemben člen!) in tudi z vidika krajinskih vrednosti. Vse ureditve obrežij so se v največji možni meri načrtovale sonaravno - to je bilo še posebej poudarjeno prav na umetnih vodnih telesih, saj so ravno s tem pripomogli k hitrejšemu onaravljanju in s tem večji stopnji sprejemljivosti urejanja vodnih teles. Z ZUOVE pa naj bi naprave za rabo OVE dopuščali na vodnih površinah in obrežjih (na katerih že tako in tako praviloma primanjkuje obrežne zarasti)? To bo zelo vplivalo na krajino - na njeno podobo in njene ekosistemske vrednosti.